

‘Genendiversiteit beste wapen tegen honger’

Vooraf bij gewassen die vegetatief vermeerderd worden zoals cassave (foto), yam en aardappel is de genetische basis erg smal.

Genetische diversiteit binnen voedselgewassen is één van de beste wapens tegen de armoede in de wereld. Dat zegt de Global Crop Diversity Trust, een fonds dat ijvert voor het veiligstellen van een collectie sleutelgewassen. De directeur van het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland, Bert Visser, adviseert de organisatie.

De Global Crop Diversity Trust is een internationaal fonds dat rassen van 23 belangrijke voedselgewassen wil bewaren die samen goed zijn voor ongeveer tachtig procent van de wereldvoedselproductie. Hun claim dat genetische diversiteit van voedselgewassen hét wapen is tegen armoede klopt wel en niet, reageert Visser. ‘Een collectie levert geen

snelle oplossing voor honger en armoede. Maar de voedselzekerheid van de mensheid wordt de komende decennia wel bedreigd door een verdere groei van de wereldbevolking, doordat huidige productie vaak niet duurzaam is, en door klimaatverandering. Om daar een antwoord op te geven zijn we erg afhankelijk van veredeling. We moeten nieuwe rassen vin-

den voor nieuwe omstandigheden en dat kan alleen als je beschikt over voldoende genetische diversiteit.’

Het fonds heeft voor het veiligstellen van gewassen twintig miljoen dollar per jaar nodig. Dat hoopt het te halen uit de renteopbrengsten van een pot geld van 260 miljoen dollar. Dat geld is er nog niet, er staat nu 134 miljoen op de bankrekening. Bill Gates en de Amerikaanse overheid betaalden daar samen ongeveer de helft van. Nederland droeg tot dusver nog niet veel bij. ‘Jammer genoeg hebben we DGIS nog niet kunnen overtuigen,’ zegt Visser. ‘LNV draagt wel bij, door een deel van mijn tijd te betalen om te werken voor het fonds.’

Beheer

Er zijn in de wereld minimaal 1500 zadenbanken. Het grootste gevaar dat de collecties bedreigt is geldgebrek, zegt het fonds. Als het geld voor het beheer tijdelijk ontbreekt, worden de zaden niet meer uitgezaaid om nieuw kiemkrachtig zaaigoed op te leveren. Bovendien loopt door gebrek aan continuïteit de administratie in het honderd, waardoor de genenbanken soms zelf niet meer weten of ze levend of dood zaad in de koeling hebben. Het fonds wil daarom een stabiele geldstroom voor de collecties leveren.

Volgens Visser zijn vooral gewassen kwetsbaar die - al dan niet tijdelijk - uit de mode zijn. In zuidelijk Afrika heeft maïs bijvoorbeeld de traditionele graansoorten van de akkers verdreven. Sorghum en gierst worden veel minder verbouwd omdat maïs minder arbeidsintensief te telen is. ‘Je hoeft niet de hele dag vogels weg te jagen.’ Maar de nieuwe mode heeft een keerzijde. ‘Maïs heeft veel meer water nodig en de verwachting is dat klimaatverandering zal zorgen voor verdroging in de regio.’ Nieuwe rassen van de oude gewassen kunnen in de toekomst dus wel eens hard nodig zijn.

Ook gevoelig zijn gewassen die vegetatief, dus zonder zaad, vermeerderd worden, zoals aardappel, cassave en yam. ‘Daar is de genetische basis van de geteelde gewassen vaak smal, dus is het van belang in collecties zo veel mogelijk diversiteit te bewaren voor plantenveredelaars.’

Cluster	WOT Genetische bronnen
Informatie:	www.croptrust.org
Contact:	Bert.Visser@wur.nl 0317 - 48 09 93